

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Reiffenstuel, Anaklet

Monachii, 1699

Distinctio Secunda. De Peccato Mortali & Veniali.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40206

DISTINCTIO II.

De Peccato Mortali & Veniali.

QUÆSTIO I.

De natura, conditionibus, & signis Peccati mortalis, ac venialis.

1. **C**ONCL. I. Per *Peccatum mortale* illud intelligitur, quod ^{Peccatum} ita Deum offendit, ut in animam inducat privationem ^{mortale,} gratiæ sanctificantis, & amicitiae Divinae (quæ privatio ^{quid?} est mors animæ) & si quis in ea finaliter decedit, puniatur etiam poenâ æternâ, quæ est mors secunda. Et de hoc dicitur Sapient. 16. *Homo per malitiam occidit animam suam.* Et Rom. 6. *Stipendia peccati, mors.* Qua de causa rectè Peccatum istud appellatur *mortale*.

2. *Peccatum veniale* econtrâ illud dicitur, quòd licet Deum ^{Peccatum} offendant, non tamen ita graviter, ut amicitiam cum Deo de- ^{veniale,} struat, & inducat æternæ poenæ reatum. Et dicitur *veniale* à ve- ^{quid?} nia, eò quòd facilis veniam consequatur, & aliquo modo veniâ dignum sit. De hoc intelligitur illud Proverb. 24. *Septies enim cadet justus.* Et Jacob. cap. 3. *In multis offendimus omnes, & hujusmodi.*

3. **C**ONCL. II. Peccatum mortale, ac veniale, in nonnullis ^{Peccatum} conveniunt, in pluribus tamen differunt. Et quidem conveni- ^{mortale, &} unt, imprimis ex eo: quia non solum peccatum mortale, sed ^{veniale, in} etiam veniale, est actus moraliter malus, Deo displicens, ipsùm- ^{nonnullis} que offendens, ac proinde dignus supplicio sibi correspondente. ^{conveniunt.} Insuper conveniunt: quia non solum peccatum mortale, sed etiam veniale nequit eligi ad promovendam honestatem alterius finis; cum juxta illud Apostoli, *Rom. 3.* non sint facienda mala, ut eveniant bona. Terriò conveniunt: quia utrumque peccatum est actus humanus moraliter malus, ac proinde requirens voluntarium, atque libertatem sufficientem. Insuper utrumque peccatum à sola creatura rationali, non autem à Deo, vel brutis elici potest. Sunt & nonnulla alia, in quibus peccatum veniale ac mortale conveniunt, quæ hic omittuntur.

4. Econ-

In pluribus
tamen dif-
ferunt,

4. Econtrà verò differunt hæc duo : nam peccatum veniale longè faciliùs potest consequi remissionem, quàm mortale; unde jure merito illud vocatur veniale à venia. Deinde, peccatum veniale non tollit vitam animæ, sive gratiam sanctificantem; neque excludit hominem ab amicitia Dei, neque privat ipsum in perpetuum visione Dei, ac æternâ beatitudine: bene tamen peccatum mortale. Tertiò, peccatum mortale virtualiter ac moraliter magis amat creaturam, quàm Deum; nam peccans mortaliter constituit sibi ultimum finem in creatura, saltem virtualiter ac interpretativè, quatenus per peccatum mortale convertitur ad creaturam, bene cognoscens, quòd per illam conversionem amittat conjunctionem cum Deo, & ab eo tanquam ultimo Fine suo separetur: secùs fit in peccato veniali. Alia discrimina inter utrumque peccatum patebunt ex sequentibus Conclusionibus.

Ad quod-
cunque pec-
catum ac-
tuale tres
requirun-
tur condi-
tiones.
I. Ut sit vo-
luntarium.

5. CONCL. III. Ad contrahendum quodcunque peccatum actuale, sive mortale, sive veniale, tres requiruntur conditiones. Prima est, ut sit voluntarium, id est, ut fiat à voluntate consentiente. Et defectu hujus conditionis nullus actus est peccatum, qui non est voluntarius; sive is sit internus vel occultus, ut cogitationes contra Fidem, cogitationes blasphemæ, motus carnis, etiamsi fiant usque ad effusionem seminis, dummodò non sint voluntarii; sive externus ac violentus, ut si cuiquam reluctanti manus elevetur à Tyranno ad thus Idolo incendendum, vel si stuprum virgini per vim inferatur. Hæc enim, & alia hujusmodi, si sint homini prorsus involuntaria, ejusque voluntas in talia nullatenus consentiat, peccata non sunt, imò potius occasio victoriæ, & augmenti meriti supernaturalis. Unde D. Augustinus, lib. De vera Religione, cap. 14. ait: *Usque adeò peccatum voluntarium est malum, ut nullo modo sit peccatum, si non sit voluntarium.*

II. Ut sit li-
berum,

6. Altera conditio, ad contrahendum quodlibet peccatum requisita, est, ut sit liberum; id est, ut sit in potestate voluntatis illud facere, vel non facere. Et defectu hujus conditionis excusantur à peccato motus primò primi iræ, concupiscentiæ, ac sensualitatis, qui præveniunt advertentiam & libertatem nostram; item alii motus vehementissimi, quibus usus rationis perturbatur, aut qui nobis dormientibus accidunt, vel contingunt omninò contra renitentiam nostræ voluntatis.

7. Ter-

7. Tertia conditio est, ut advertatur malitia peccati. Et defectu hujus conditionis excusatur à peccato, qui aliquo die non jejunat, nihil cogitans de jejunio in tali die; item qui lapidem projicit fortuito, non videns periculum aliquod lædendi transeuntes; item qui celebrat contractum usurarium, non advertens ipsum esse talem. Caterùm hæc tria perfectiùs debent concurrere ad peccatum mortale, quàm veniale; ut mox ampliùs dicetur.

8. CONCL. IV. Tria insuper ad peccatum mortale requiruntur, quorum si unum desit, jam non ampliùs fit peccatum mortale, sed ad summum veniale. Primò enim, ex parte intellectus requiritur plena advertentia & deliberatio. Secundò, ex parte voluntatis requiritur perfectus consensus. Et tertio, ad peccatum mortale requiritur gravitas materiæ. Ita Doctores omnes; idque importat ipsa gravitas peccati mortalis, utpote digni æternâ damnatione.

9. CONCL. V. Quamvis advertentia ad peccatum mortale requisita debeat esse plena, & perfecta, per firmum judicium intellectus de malitia actus, vel saltem de periculo ipsius, ut dictum est; nihilominùs ad peccatum veniale sufficit advertentia semiplena, seu imperfecta notitia, per imperfectum & semiplenum iudicium de malitia actus, vel periculo ipsius. Ita rursus communis. Ratio discriminis inter peccatum mortale, & veniale, est, quòd hoc sit levis duntaxat offensa Dei, nec separans hominem ab amicitia ipsius, sicuti peccatum mortale; ergo etiam sufficit minor advertentia, ac deliberatio, ad contrahendum peccatum veniale, quàm mortale. Sed occasione hujus

10. Quæritur I. Quænam censeatur esse perfecta advertentia, & sufficiens ad peccatum mortale? Resp. I. Nullum est peccatum mortale in consensu voluntatis, nisi cogitatio aliqua præcesserit (& quidem cogitatio expressa, quam vocant actualem) malitiæ moralis, vel periculi, vel saltem expressa aliqua dubitatio. Ratio est: quia si nihil horum præcesserit, censeatur adfuisse naturalis inconsiderantia & oblivio malitiæ actus. Et hinc communiter Doctores eum excusant à peccato, qui in die jejunii comedit carnes, nihil cogitans de præcepto seu die jejunii: & idem de aliis similibus dicendum.

11. Resp. II. cum Sanchez *disp. 1. in Decalogum, cap. 1. n. 10.* & aliis, quòd tunc plena deliberatio adsit, quando ratio perfecte animadvertit objectum malum quoad circumstantias, qui-

III. Ut advertatur malitia peccati,

Ad peccatum mortale requiruntur alia tria, quæ?

Ad peccatum veniale sufficit advertentia semiplena intellectus,

Quænam censeatur perfecta advertentia & sufficiens ad peccatum mortale?

T

Et quam
imperfecta,
seu semi-
plena?

quibus moveri potest ad illud excutiendum : semiplena autem & imperfecta, cum quis ita animadvertit, aut animadvertere potest quâdam presenti cogitatione, ut possit quidem excutere malum illud, sed non tam facile, eò quòd nondum plenè cernat, in quoniam, vel quali motu hæreat; prout solet accidere semidormientibus, seu illis, qui nondum plenè à somno excitati, pollutionis sibi contingentis malitiam advertunt.

Signa, qui-
bus in du-
bio discerni
possit con-
sensus per-
fectus ab
imperfecto.
Regula I.

12. Quæritur II. Quomodo, quibusve ex signis in dubio discernere possimus, an quis habuerit consensum perfectum, & sufficientem ad peccatum mortale, vel imperfectum duntaxat, qui non sufficit ad mortale? Resp. cum Mastro *disp. 13. Theol. Mor. num. 13.* Bonacina, Reginaldo, & aliis, id ex sequentibus regulis dignosci posse. I. Si homo advertens ad peccatum ita se cognoscit esse animo dispositum, ut quamvis illud facile committere posset, non committeret; tunc ut plurimum signum est, atque judicandum, non adfuisse consensum deliberatum, & sufficientem ad mortale. II. Si dubitans sit vir adeò bonæ & timoratæ conscientiæ, ut peccatis dissentire soleat, in dubio ut plurimum judicandum est, eum non habuisse plenam advertentiam, & perfectum consensum; licet aliquam in repellendis tentationibus negligentiam admiserit. Secus est dicendum de eo, qui frequenter tentationibus succumbere consuevit, hic enim in dubio putandus est consensisse perfectè. Ratio discriminis est: quia cum prior summo odio peccatum mortale prosequatur, si in illud plenè, deliberatè, ac perfectè consensisset, facile discerneret: econtrà verò, cum posterior illud parvi faciat, si minimè consensisset, nullum in ipso suboriretur dubium. III. Quando quis dubitat, an aliquid fecerit in somno, an in vigilia, seu dum esset sui compos, vel potius dum ebrietate aut phrænesi correptus fuit, non leve signum est, fecisse seu voluisse sine plena advertentia & consensu: nam quæ cum plenâ advertentia & consensu fiunt, facillimè cognoscuntur facta fuisse ratione plenè advertente; cum rationis usus liberam permittat homini de suis actionibus cognitionem, nisi fortè mora temporis aliquam induxerit oblivionem. Aliam, & ordine IV. regulam addit Sanchez *lib. 1. in Decal. cap. 1. num. 18.* dicens: Quando motus pravus tempore ferè imperceptibili insurgit, & paulò post quamprimum in mentem venit eum adversari rationi, voluntas ipsum expellere curat, est signum, aut nullius, aut imperfecti consensûs præstiti.

Regula II.

Regula III.

Regula IV.

QUÆ.

QUÆSTIO II.

Quibus de causis Peccatum ex genere mortale, fiat per accidens veniale, & econtrà?

13. **C**ONCL. I. Peccatum veniale triplex est; aliud enim est veniale ex suo genere & objecto, aliud ex parvitate materiæ, & aliud ex imperfectione actûs. Ita communis. *Peccatum ex genere suo veniale* dicitur illud, quod versatur circa objectum, quod per se, & absolutè spectatum, est materia offensæ levis: ut cogitatio vana, verbum otiosum, mendacium jocosum, risus immoderatus, & hujusmodi. Ratio est: quia talia ex objecto non habent gravem cum recta ratione, ac lege Dei repugnantiam. *Peccatum veniale ex parvitate materiæ* dicitur illud, quod licet ex genere suo esset mortale, v. g. furtum, ob levitatem tamen materiæ est veniale: ut est furtum unius oboli, aut alterius rei levis. Tandem *Peccatum veniale ex imperfectione actûs* dicitur, quod fit veniale ex defectu perfectæ deliberationis, quamvis ex objecto foret mortale. Siquidem ad peccatum mortale requiritur plena deliberatio, ac perfectus consensus (b) unde si talis non adsit, actus ex genere suo mortalis, per accidens redditur venialis: uti sunt subiti, ac non plenè deliberati motus odii, invidiæ, luxuriæ, superbiæ, & hujusmodi.

Peccatum veniale triplex est, videlicet Veniale ex genere suo,

Ex parvitate materiæ, &

Ex imperfectione actûs,

(b) Juxta dicta n. 8.

14. **C**ONCL. II. Peccatum mortale duplex est, aliud quidem mortale ex genere suo, aliud verò mortale ex accidente. Ita rursus communis Doctorum. Porro *Peccatum mortale ex genere suo* dicitur illud, quod per se graviter lædit charitatem Dei, vel proximi, aut nos ipsos: & talia peccata ex genere suo mortalia sunt omnia, quæ sunt contra Virtutes Theologicas; item ferè omnia, quæ fiunt contra Præcepta Decalogi, dummodò excipias Mendacium jocosum, unà cum similibus; nam illud ex genere suo non est mortale, quamvis sit contra octavum Præceptum Decalogi. *Peccatum mortale ex accidente* dicitur, cum actus aliquis cæteroquin venialis, aut etiam ex genere suo indifferens, sit per accidens mortalis: quod quomodo contingat, patebit ex dicendis. Hinc ulterius fit

Peccatum mortale, duplex, Aliud tale ex genere suo,

Aliud ex accidente.

15. **C**ONCL. III. Peccatum ex genere suo mortale, potest fieri veniale per accidens tribus de causis. I. Si ex parte intellectûs

Peccatum ex genere

mortale, tri-
bus modis
potest fieri
veniale per
accidens.

lectus non ad sit perfecta advertentia malitiæ: prout fit, si quis ex imperfecta advertentia rationis gravem vindictam proximo appetat. II. Ex parte voluntatis, si nempe non ad sit perfectus consensus voluntatis: cujus signa sunt, si quis valde timide, ac suspense, processisse se meminit; vel si semidormiens fuit non plene sui compos, judicetque se id non fuisse facturum, si plene vigilasset, & hujusmodi, de quibus dictum *num. 12.* Tandem III. Peccatum mortale potest per accidens fieri veniale ex parte materiæ, si hæc sit parvi momenti: prout Furtum, quod ex genere suo est mortale, ratione parvitatæ materiæ potest fieri veniale. Ratio horum omnium patet ex dictis supra *num. 8.* estque certa, & communis inter Theologos.

Peccatum
veniale
quomodo
generatim
fiat morta-
le per acci-
dens?

Istud fit I.
ratione con-
scientiæ er-
roneæ, vel
dubiæ.

II. Ratione
finis morta-
lis adjuncti,

Et quomo-
do hoc in-
telligen-
dum?

III. Ratione
contem-
ptus

16. CONCL. IV. Peccatum ex genere suo veniale, potest per accidens fieri mortale variis etiam modis; qui tamen omnes hæc universali regulâ comprehenduntur, quod tunc *Peccatum ex genere veniale fit per accidens mortale, quando supervenit aliqua circumstantia transferens illud ad speciem peccati mortalis.* Ita certa, & communis Doctorum; & mox explicabitur seq. Concl. unde fit

17. CONCL. V. Quinque præsertim de causis, seu modis, peccatum ex genere veniale, fit per accidens mortale. I. Ratione conscientiæ erroneæ, vel dubiæ, quando videlicet committitur practice dubitando, vel erroneè credendo, se facere peccatum mortale. Ratio hujus patet ex dictis *Tract. 1. Distinct. 3. Quæst. 2. & 3.*

18. II. Peccatum ex genere veniale, fit per accidens mortale ratione finis mortalis adjuncti, id est, quando intentio est mortalis: ut si quis faciat mendacium jocosum, ut foeminam inducat ad fornicationem. Ratio est: quia, cum finis mortalis intendatur, jam committitur peccatum mortale ratione hujus pravi finis. Cæterum hoc non ita accipiendum est, quasi tunc duplex peccatum committatur, unum mendacii mortalis, & alterum fornicationis desideratæ, ac utrumque in Confessione sit necessario explicandum; satis enim est, illud malum desiderium, utpote ex quo tota malitia mortalis in id veniale derivatur, fateri in Confessione, prout notat Sanchez *lib. 1. in Decalog. cap. 5. n. 7.* Nam seclusâ malitiâ finis mortalis, mendacium illud manet veniale, quod non est necessario confitendum; licet optimum sit, illud quoque fateri. Et idem dicendum de similibus.

19. III. Peccatum veniale, per accidens fit mortale ratione contemptus; id est, si transgressio aliqua, vel inobedientia de se

se venialis, committitur ex formali contemptu Legis, vel Legislatoris: hoc enim est peccatum Superbiae consummatae, ac formalis inobedientia; & licet materia legis obligantis sub veniali sit levis, contemptus tamen legis est gravis. Circa hoc notandum cum Doctore Angelico 2. 2. q. 186. a. 9. & aliis communiter, quod tunc aliquis transgrediatur praeceptum ex contemptu, quando voluntas eius renuit subiici ordinationi legis, vel Regulae sui Ordinis, & ex hoc procedit ad faciendum aliquid contra legem, seu Regulam: id est, contemptus formalis tunc fit, quando contemptus praecepti est causa illius peccati committendi, atque ideo quis praeceptum violat, quia ipsi, aut Superiori praecipienti subiici non vult. Quare contemptus formaliter, & directe tendit contra legis, ac Legislatoris superioritatem; atque idcirco ex veniali reddit peccatum mortale.

Et quando fiat transgressio legis ex contemptu?

20. Inferitur proinde I. quod peccare ex contemptu importet duo, nempe actum peccandi, & causam eius: requiritur enim, ut quis peccet ex contemptu praecepti, id est, ideo, quia praeceptum est. Inferitur II. cum cit. D. Thoma, & aliis passim, quando quis propter aliquam causam particularem, v. g. ex concupiscentia, vel ira, inducitur ad aliquid faciendum contra legem, vel Regulam, quod is non peccet ex contemptu, sed ex aliqua alia causa, v. g. ex ira, concupiscentia, vel prava consuetudine. Imò sola prava consuetudo peccandi non illico arguit contemptum legis; quamvis frequentia peccati dispositive inducat ad contemptum, juxta illud Prov. 18. *Impius, cum in profundum venerit peccatorum, contemnit.*

Corollaria.

21. IV. Peccatum veniale, per accidens fit mortale ratione nimij affectus; id est, quando in veniali constituitur ultimus finis. Cæterum ad hoc non satis est, quod committens veniale feratur nimis intenso affectu in objectum ejus; sed tunc illud evenit, quando quis eo affectu committit peccatum ex genere veniale, ut vellet illud committere etiam transgrediendo praeceptum sub mortali obligans. Sic fit, si quis ita inordinate afficiatur ad fabulas, lusum, verba otiosa, & hujusmodi, ut malit die Festo omittere Sacrum, quam illis privari. Item si quis committat veniale cum ea animi præparatione, ut quamvis esset mortale peccatum, adhuc illud perpetraret. Hic tamen affectus non tantum habitualis, sed etiam actualis esse debet, ut peccatum mortale contrahatur: quia ad culpam non imputatur id, ad quod committendum habitus tantum est paratus.

IV. Ratione nimij affectus, volentis transgredi praeceptum sub mortali obligans.

V. Ratione
gravis
scandali.

(c) Tract.
4. Dist. 7.
quest. 2.

Addunt ali-
qui pericu-
lum proxi-
mum inci-
dendi in
mortale.
Periculum
proximum
peccandi
mortaliter
quod?

(d) Tract.
14. Di-
stinct. 8.
quest. 3.

22. V. Veniale transit in mortale ratione gravis scandali, quod peccator secuturum prævidit, aut prævidere potuit ac debuit: ut si ex tali peccato veniali præbeas alteri directam occasionem blasphemandi, quia in tali casu peccato veniali quidpiam superadditur graviter charitati proximi repugnans. Sed de hoc plura alibi (c) agendo de Scandalo.

23. Addunt aliqui, quod veniale, vel etiam opus indifferens, transeat in mortale ratione periculi proximi in mortale incidendi: quando nimirum quis sine sufficienti cautela, aut necessitate aliquid facit, per quod in peccatum mortale labitur, vel in proximum periculum peccandi mortaliter.

24. Porro periculum proximum peccandi mortaliter illud esse censetur, quod ex suo genere frequenter homines similis conditionis in peccatum mortale inducit; vel si experimento constet, in hoc homine talem effectum habere, ut nunquam, vel fermè nunquam eâ utatur sine novo peccato. Gobat *tract. 7. Theol. Experim. n. 525.* & seqq. ac alij. Et istud quidam Authores moraliter determinant, hoc modo: Si quis, inquit, existens in ejusmodi occasione decem vicibus, septies, aut ultrâ in peccatum cadat, est occasio proxima; unde in Confessione explicanda est species peccati, cujus periculo se exposuit, quia eodem peccati genere peccavit, juxta illud *Ecclesiastici 3. Qui amat periculum, in illo peribit.* Verùm de hoc alibi. (d)

Q U Æ S T I O III.

Quibus modis remittantur Peccata venialia? ubi & de Sacramentalibus.

Hic non agitur de remissione peccati mortalis.

(e) Tract.
14. Dist. 2.
q. 2. & 3.
ac Dist. 6.

q. 3.
Peccata venialia mul-

25. **U**T ex titulo Quæstionis patet, non loquimur hic de peccato mortali: nam quæ dispositio ad ejusdem remissionem requiratur, & quibus modis virtute contritionis perfectæ, aut dignæ receptionis Sacramentorum illud remittatur, dicitur suo loco. (e) Sed loquendo de peccatis venialibus sit

26. **CONCL. I.** Certum est, quod peccata venialia non sint materia necessaria Sacramenti Pœnitentiæ, ac proinde alijs etiam modis extra illud possint remitti. Ita omnes Catholici; & patet ex Concilio Trid. *Sess. 14. cap. 5.* ubi dicitur: *Nam venialia,*

qui-

quibus à gratia Dei non excludimur, & in qua frequentius labimur, quam
 quam rectè & utiliter, citràque omnem præsumptionem in Confessione dicantur,
 quod piorum hominum usus demonstrat; taceri tamen citrà culpam,
 multisque aliis remediis expiari possunt. Hæc Concilium: ubi benè no-
 tandum ly, multisque aliis remediis expiari possunt.

tis remediis
 extra Sacra-
 mentum
 Pœnitentiæ
 expiari pos-
 sunt

27. CONCL. II. Extra Sacramentum delentur peccata ve-
 nialia inprimis per Contritionem; & quidem omnia, quorum
 displicentiam continet, seu de quibus in genere saltem habetur
 Contritio. Ita communis Doctorum: siquidem Contritio per-
 fecta sufficit ad tollenda peccata mortalia; ergo multò magis ad
 venialia, si de illis habeatur. Solùm hîc adde cum Suarezio *part.*
3. tract. 4. disp. 11. sect. 3. n. 7. & aliis, quòd licèt quæcunque Contri-
 tio, etiam remissa, sufficiat ad tollendam omnem culpam eorum
 peccatorum venialium, de quibus habetur, non tamen semper
 sufficiat ad tollendam omnem pœnam eis correspondentem: ad
 hoc enim requiritur major satisfactio pœnalis, nisi suppleatur per
 intensiores actus Virtutum.

I. Per con-
 tritionem.

28. CONCL. III. Peccata venialia extra Sacramenta, de-
 lentur in homine justo etiam per Attritionem de eisdem conce-
 pram. Ita Suarez *loc. cit. n. 11.* Maltrius *disp. 21. Theol. Mor. n. 82.* Tan-
 nerus, alique, contra Vasquez, & quosdam Recentiores, in ho-
 mine justo ad deletionem peccati venialis extra Sacramentum
 requirentes Contritionem formalem, vel saltem virtuales. Ra-
 tio autem nostræ Conclusionis est: quia peccata venialia non sunt
 tam gravis offensa Dei, sicuti mortalia; ergo etiam minor suffi-
 cit satisfactio pro eorundem remissione, quàm pro remissione
 peccatorum mortalium.

II. In ho-
 mine justo
 etiam per
 attritionem
 de illis con-
 ceptam

29. CONCL. IV. Etiam per actus aliarum Virtutum, qui æ-
 què placent Deo, ac veniale displicuit, delentur peccata venialia
 hominis justis, si actus illi virtuosus eliciantur in ordine ad deletio-
 nem peccati venialis, aut saltem à Deo ad talem finem accep-
 tentur. Ita Doctor Subtilis *4. dist. 21. quest. 1. §. In ista questione.*
 Maltrius *loc. cit. n. 83* & alij. Ratio desumitur inprimis ex illa Sal-
 vatoris promissione, Lucæ c. 6. *Dimittite, & dimittentur.* Et simi-
 lis promissio etiam de aliarum actibus Virtutum, ac præsertim
 Misericordiæ, passim habetur in Scriptura sacra. Accedit Con-
 cilium Trid. *loc. cit.* ubi ait, peccata venialia multis aliis remediis
 expiari posse.

III. Per a-
 ctus aliarum
 virtutum,
 qui æquè
 placent
 Deo, &c.

30. CONCL. V. Peccata venialia remittuntur ex opere
 operato per omnia Sacramenta novæ Legis cum debita disposi-
 tione

IV. Per
 omnia Sa-
 cramenta

eramenta
novæ Legis
ritè susce-
pta.

tione suscepta, dummodò ad ea nullus formalis, vel virtualis
vigeat affectus. Ita Maltrius ibidem *num. 85.* cum communi
SS. Patrum, & Doctorum. Ratio est: quia omnia Sacramen-
ta novæ Legis sunt instituta à Christo Domino ad sanctificandas
animas nostras ex opere operato, seu ex virtute Dominicæ Pas-
sionis, atque conferendam dignè suscipientibus remissionem
peccatorum.

Sacramen-
talia verò
non remit-
tunt veni-
alia per se
ac immedi-
atè,

31. CONCL. VI. Sacramentalia verò, qualia sunt Asper-
sio Aquæ benedictæ, Manducatio panis benedicti, &c. non habent
virtutem remittendi venialia ex se atque immediatè, sed remotè so-
lùm & mediatè, quatenus propter fidem, & preces, atque suffra-
gia Ecclesiæ, quæ in benedictione Aquæ lustralis, & hujusmodi,
orat, ut res illæ benedictæ conferant ad salutem mentis & cor-
poris devotè recipientium, impetrant nobis à Deo auxilia gra-
tiæ prævenientis, atque excitantis nos ad eliciendos actus bonos
Pœnitentiæ, vel aliarum virtutum, per se sufficientes ad remissio-
nem peccatorum venialium; simulque, quia ejusmodi Sacra-
mentalibus propter Ecclesiæ preces juvant ad impetranda nobis
alia Dei beneficia, v. g. dæmonis compressionem, præservatio-
nem à peccandi periculis, & corporis sanitatem. Ita Doctor Sub-
tilis 4. *dist. 21. q. 1.* D. Thomas, & communior Theologorum,
contra Azorium *part. 1. Institut. Mor. lib. 4. cap. 11. quest. 4.* & quos-
dam alios. Ratio quoad primam partem est: quia hujusmodi
Sacramentalia non habent talem virtutem remittendi venialia
ex institutione Christi, utpote de qua nullibi constat, sicuti de
virtute Sacramentorum: Ecclesia verò ex se hanc virtutem eis-
dem dare nequit.

Sed remotè
solùm, ac
mediatè.

32. Secunda verò pars, quòd Sacramentalia saltem remo-
tè (modo in Conclusionè explicato) remittant venialia, proba-
tur ex eo: quia Deus non sinit Ecclesiæ preces omninò esse irri-
tas & inanes. Quamvis interim negari non possit, hunc effe-
ctum remissionis peccatorum venialium non esse omninò infal-
libilem; & hoc præcipuè propter exiguam fidem, ac devotio-
nem recipientis, aut ejus indispositionem: alioquin certè asper-
sio Aquæ benedictæ dormienti facta, conferret ipsi effectum re-
missionis peccatorum venialium, quod nemo diceret. Sed occa-
sione hujus

Sacramen-
talia. Quid
& quos sint?

33. Quæres, quid sint Sacramentalia? Resp. Sacramenta-
lia nihil aliud sunt, quàm res sacræ, seu actiones aut remedia
quædam ab Ecclesia instituta, quibus solet attribui effectus remif-
mis

missionis peccatorum venialium, modo proximè declarato. Communiter autem hujusmodi Sacramentalia enumerantur sex, ad quæ cætera reducuntur, & continentur sequenti versiculo:

Orans, tinctus, edens, Confessus, dans, benedicens.

34. Per *ly*, *Orans*, denotatur quotidiana Oratio Fidelium, ac præsertim *Pater noster*; de quo dicitur c. De quotidianis. de poenit. dist. 3. *De quotidianis, brevioribus, levibusque peccatis, sine quibus hæc vita non ducitur, quotidiana oratio fidelium satisfacit; eorum est enim dicere, Pater noster, qui es in calis, &c. Delet omnino hæc oratio minima & quotidiana peccata.* Huc reducitur *Tunctio* pectoris. Inter ea numeratur oratio quotidiana Fidelium.

35. Per *ly*, *Tinctus*, significatur asperio Aquæ benedictæ; de qua c. *Aquam de Consecr. dist. 3.* sic legitur: *Nam si cinis vitula sanguine aspersus populum sanctificabat, & mundabat; multo magis aqua sale aspersa, divinisque precibus sacra populum sanctificat, atque mundat.* Huc reducitur *Unctio* cæremonialis in Regem, & similes *Unctiones*; item impositio *Cineris benedicti*. Asperio Aquæ benedictæ, &c.

36. Per *ly*, *Edens*, intelligunt aliqui dignam Sacrosanctæ Eucharistiæ, imò cujuslibet Sacramenti susceptionem. Verùm hoc non tam videtur spectare ad Sacramentalia, quàm ad ipsa Sacramenta: & hinc alij per *ly*, *Edens*, intelligunt devotam manducationem Panis benedicti, & hujusmodi. Manducatio panis benedicti.

37. Per *ly*, *Confessus*, communiter intelligitur Confessio generalis, quæ in hunc finem ab Ecclesia est instituta, ut dicatur in principio *Missæ*, atque sub *Prima*, & *Completorio*. Confessio generalis.

38. per *ly*, *Dans*, denotatur elargitio *Eleemosynæ*, juxta illud *Tob. 4.* *Eleemosyna ab omni peccato liberat.* *Daniel. cap. 4.* *Peccata tua eleemosynis redime,* & alibi. Huc reducuntur alia *Opera Misericordiæ*, tum corporalia, tum spiritualia. Largitio eleemosynæ.

39. Tandem per *ly*, *Benedicens*, designatur *Benedictio* Episcopi, vel Abbatis consecrati, alios benedicens; prout explicat *Bonacina Tom. 1. disp. 5. quæst. 6. sect. 2. punct. 2.* citans plures alios, & tenet *Glossa in Proœmio Sexti Decretalium. x. benedictionem*, ubi inquit: *Per benedictionem Prælati devotè susceptam venialia remittuntur: atque ad hoc allegat c. Dicitur est, & c. Maledicam, & c. Intra. 1. q. 1.* quamvis non adeò clarè id habeant.